1 Lietuvos nacionaline M.Mažvydo biblioteka

Alp(lx)2013

MŪSŲ PASTOGĖ

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price $1.50 2005.06.29 Nr. 25 (2944)

Gedulo Diena – Gold Coast

Kasmet Auksinio Kranto lietuviai, kartu su Australian Baltic Friendship Society, mini Gedulo Dieną. Nuotraukoje iš kairės: Joan ir Juozas Songailos (Juozas skaitė Prano Pusdešrio poemą "Mirties traukiniai"), Juris Strante (Draugijos pirmininkas), Tadvaldis (jis pasakojo savo prisiminimus apie 1941 m. birželio 14 dienos naktį), Elga Kenins (Draugijos sekretorė ir redaktorė).

Anskis Reisgys Lietuvos įvykių apžvalga

Lietuvos kariai įsikūrė Afganistano Goro provincijoje

Birželio 20 d. Afganistano Goro provincijos sostinė Čagčaran sulaukė pirmųjų 65 Lietuvos karių. Jie vadovaus provincijos atkūrimo grupei International Security Assistance Force, ISAF - NATO vadovaujamų tarptautinių saugumo paramos pajėgų operacijos Afganistane dalis.

Nuo birželio 6 iki 16 dienos dešimčia skrydžių iš Šiaulių karinio oro uosto 92 kariai su visa karine ir transporto įranga buvo nuskraidinti į Afganistano Herat miestą. Pirmieji provincijos atkūrimo grupės dalyviai į Čagčaraną atvyko automobiliais iš Herat miesto. Jie turėjo užtikrinti vietos oro uosto saugumą, kad galėtų saugiai perskraidinti kitus karius ir krovinius iš Herat. Kolona turėjo įveikti 500 km atstumą siaurais, sunkiai pravažiuojamais kalnų keliais ir pasiekti 3500 metrų aukštį virš jūros lygio. Temperatūra siekė 40 laipsnių karščio. Transporto mašinos ir kariai įveikė visas kliūtis, sakė Goro provincijos atkūrimo grupės vadas pulk. Gintaras Zenkevičius. Tai didelis nuopelnas lietuviams – lygumų žmonėms. Vietiniai gyventojai karius priėmė gan šiltai ir noriai bendradarbiavo.

Atvykęs pulk. G. Zenkevičius susitiko su vietiniu gubernatoriumi ir aptarė aktualias problemas. Jų pokalbio įrašas buvo transliuojamas per vietinę radijo stotį.

Lietuviams padėti į Goro provinciją atvyksta ir kitų šalių kariai su savo įranga. Grupės užduotis – stiprinti Afganistano centrinės valdžios įtaką, kad valstybė galėtų sėkmingai gyvuoti ir pasirūpinti savo žmonių gerove.

Iš postų traukiasi ministrai

Birželio 20 d. Prez. Valdas Adamkus, Min. Pirm. A. Brazausko teikimu, priėmė ūkio ministro V. Uspaskich'o atsistatydinimą ir pavedė susisiekimo ministrui Petrui Čėsnai laikinai eiti ūkio ministro pareigas, kol bus paskirtas naujas ministras.

Tai jau ketvirtas pasitraukęs ministras iš Algirdo Brazausko vadovaujamos Vyriausybės, nors tepraėjo tik pusmetis nuo Vyriausybės sudarymo. Konstitucija numato, jog Vyriausybė turi iš naujo gauti Seimo pritarimą, jeigu joje pasikeičia daugiau kaip pusė kabineto narių.

Vyriausybėje yra 13 ministrų ir keturioliktas yra min. pirmininkas. Vyriausybė sudaryta iš keturių blokų, kuriuose esama po kelias partijas, tad Vyriausybės stabilumas – abejotinas.

Paskutinėmis dienomis paaštrėjus Europos Sąjungos nesutarimams, nebeaišku ar iš ten laiku ateis pažadėtos lėšos. Tad ateityje Vyriausybė turės parodyti budrumo ir sumanumo.

Padidėjo smurtas Lietuvos pajūryje

Atrodo, jog orui atšilus ir į gamtą pasipylus žmonėms, Klaipėdoje suaktyvėjo ilgapirščiai. Daug nusiskundimų susilaukiama iš Klaipėdoje viešinčių užsieniečių. Ypatingą dėmesį atkreipė Klaipėdoje dirbantieji "Bavarian film" darbuotojai, kurie kartu su vietine "Baltijos filmų grupe" suka filmą Kuršių Neringoje ir Rusnėje apie legendinį vokiečių piratą Klaus Stoertebecker. Filmo biudžetas siekia 24 mln. litų.

Šeštadienio vakare priešais garsųjį "Klaipėda" viešbutį trys vyrai užpuolė ir žiauriai (iki sąmonės netekimo) sumušė "Bavarian film" gamybos administratorių

Nukelta į 2 psl.

Kandidatas į ūkio ministrus

Birželio 21 d. Lietuvos radijui Premjeras Algirdas Brazauskas žadėjo, kad naujasis ūkio ministras gali pradėti darbą po kelių dienų. Realiausiu kandidatu jis nurodė Darbo partijos prezidiumo atrinktą Seimo narį Kęstutį Daukšį.

Aptarti kandidatūrą su koalicijos partneriais bei ją teikti Prezidentui jis žadėjo po to, kai ją patvirtins Darbo partijos taryba.

Premjeras taip pat užsiminė, jog norės išsiaiškinti, ar buvęs ministras V. Uspaskich tikrai turi aukštojo mokslo baigimo diplomą. Spaudoje pasirodė teiginių, kad ministras apie savo aukštąją mokyklą Maskvoje melavo.

45 metų amžiaus K. Daukšys yra Darbo partijos narys, Seime jis dirba Biudžeto ir finansų komitete.

Vyriausiajai rinkimų komisijai prieš 2004-ųjų Seimo rinkimus K. Daukšys nurodė esąs Darbo partijos Trakų skyriaus pirmininkas, turintis dvi darbovietes – AB "Kilimai" valdybos pirmininkas bei "Balticum grupė" direktorius.

K. Daukšys deklaravo turįs 1.7 mln. litų turto, o iš "Balticum" per metus gavęs 34,500 litų pajamų (atskaičius mokesčius).

* * *

Tautinė partija "Lietuvos kelias" kreipėsi į Ministrą Pirmininką Algirdą Brazauską, prašydama sudaryti vidaus audito komisiją buvusio ūkio ministro Viktor Uspaskich'o potvarkių pagrįstumui ir kvalifikuotumui ištirti.

"Politikai Lietuvoje atsakomybę suvokia supaprastintai. Atsistatydinimas – patogi forma pabėgti nuo atsakomybės. Negalime likti abejingi tam faktui, kad V. Uspaskich kaip politikas yra sukčius, bet galimai ir kaip ministras jis yra aferistas", - svarstė neparlamentinės partijos "Lietuvos kelias" pirmininkė Lilijana Astra.

Šios partijos kreipimesi į Ministrą Pirmininką Algirdą Brazauską pažymima, jog skubus Viktor Uspaskich'o atsistatydinimas neturėtų jam tapti patogia galimybe išvengti atsakomybės.

"Be to, jei buvęs ūkio ministras V. Uspaskich gavo aukštas valstybines pareigas, pateikęs suklastotą diplomą, tai ar jo gautas atlyginimas nėra valstybei ir mokesčių mokėtojams grąžintinas kaip įgytas sukčiavimo būdu, o tokio pareigūno potvarkiai ar nelaikomi klastotėmis?", - kelia klausimą "Lietuvos kelias".

* * *

Darbo partijos lyderiui pasitraukus iš Seimo, Kėdainių vienmandatėje apygardoje, kuriai jis iki šiol atstovavo, lapkričio 20 dieną bus rengiami nauji rinkimai. Preliminariais skaičiavimais, jie kainuos 400,000 - 500,000 litų.

Net VTEK pripažinus, kad V. Uspaskich supainiojo viešuosius ir privačius interesus, bei kilus kitiems įtarimams dėl jo veiklos, Darbo partijos lyderis galės vėl kandidatuoti į Seimą.

Paklaustas, ar sieks grįžti į Seimą, Darbo partijos vadovas pasiūlė pirmiausiai sulaukti, kol nutrūks jo įgaliojimai. "Dabar nieko negalvoju. Dabar vienintelis noras – atsilaisvinti, nuvažiuoti pailsėti, paišdykauti prie jūros porą savaitėlių. Nuvažiuoti į gimtinę, pailsėti pas mamytę. Paskui galvosiu", - kalbėjo jis.

2004 metų rudenį vykusiuose Seimo rinkimuose V. Uspaskich surinko 64.31% Kėdainių vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų balsų ir parlamentaro mandatą iškovojo jau per pirmąjį ratą.

Ankstesniuose - 2000 metų rinkimuose – iš verslo į politiką pasukęs Viktor Uspaskich buvo sulaukęs dar didesnio gyventojų palankumo. Išsikėlęs save kandidatu Kėdainių apygardoje, jis surinko per 67% balsų – dvigubai daugiau nei visi jo konkurentai kartu.

V. Uspaskichas nepaneigė, kad net pasitraukęs iš Vyriausybės ir Seimo jis dalyvaus valdančiosios koalicijos Politinės tarybos posėdžiuose, mat esą juose gali dalyvauti ir jokių pareigų neinantys partijų atstovai. ❑

Knyga apie okupacijos metus

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) išleido istorikų grupės parengtą monografiją „Lietuva 1940-1990: okupuotos Lietuvos istorija", kurioje apibendrinti pastarajame dešimtmetyje vykę Lietuvos naujausių laikų istorijos tyrimai.

Istorikai atskleidė ir išryškino naujausiųjų laikų istorijos aspektus - okupuotos ir aneksuotos Lietuvos valdymą, tautos pasipriešinimą, holokaustą, sovietų valdžios socialinės-ekonominės politikos ypatybes, nepriklausomybės atgavimo specifiką.

Autoriai siekė išanalizuoti svarbiausius to periodo Lietuvos istorijos laikotarpius: 1940-1941 metų sovietinę okupaciją ir aneksiją, nacių okupaciją 1941-1944 metais, totalitarinį stalininį režimą 1944-1953 metais, destalinizaciją ir politinį „atšilimą" 1953-1964 metais, sovietinį modernizavimą ir stagnaciją 1965-1987 metais, atgimimą ir nepriklausomos valstybės atkūrimą 1987-1990 metais.

Leidinio vyriausiasis redaktorius Arvydas Anušauskas teigia, kad dabar svarbu suprasti ne tik tai, ką Lietuva prarado 1940-1990 metais, bet ir kokią patirtį įgijo per šį dramatišką laikotarpį. „Šiuo metu, kai dinamiškai keičiasi Lietuvos vidaus gyvenimas, kai valstybė pradeda naują istorinės raidos kelią, svarbu išsiaiškinti ir suvokti ne tik tai, ko mes 1940-1990 metais netekome praradę nepriklausomybę, bet ir kokią patirtį įgijome, kaip pasikeitė Lietuvos visuomenė, visuomeniniai, socialiniai-ekonominiai santykiai ir kaip tie pokyčiai, priklausomybės metų paveldas veikia dabartinę lietuvių tautos ir valstybės būtį", - sako istorikas. ("L.r.")

Vytautas Patašius Trumpai iš visur

♦ Birželio 19 d. baigėsi keturias savaites trukę Libano parlamento rinkimai. Paskutiniame rinkimų rate prieš Sirijos įtaką kovojusi koalicija užsitikrino lemiamą persvarą parlamente. Ji turės 72 vietas (iš 128). Koalicijai vadovauja 35 metų amžiaus musulmonų sunitų lyderis Saad Hariri, vasario 14 d. nužudyto politiko Rafiq Hariri sūnus. Pagal Libano konstituciją, valstybės ministras pirmininkas turi būti sunitas. 35 vietos parlamente atiteko Hezbollah - šiitų musulmonų bloko nariams, remiantiems Sirijos įtaką, o 21 vieta krikščionių maronitų blokui, dabar irgi pradėjusiam remti Sirijos statytinį prezidentą Emile Lahoud.

♦ Birželio 21 d. po keleivio sėdyne automobilyje įmontuota bomba sprogdama užmušė buvusį Libano komunistų partijos lyderį George Hawi, dabar vadovavusį "demokratinės kairės" grupuotei. Žuvęs politikas, buvęs Sirijos sąjungininkas, vėliau priešinosi Sirijos įtakai.

♦ Birželio 21 d. mirė 76 metų amžiaus buvęs Manilos kardinolas Jaime Sin, ilgus metus vienas iš įtakingiausių asmenų Filipinų respublikoje, išdrįsęs užstoti diktatoriaus Marco skriaudžiamus neturtingų gyventojų sluoksnius. Jis pasitraukė iš Manilos kardinolo pareigų 2003 m.

♦ Birželio 21 d. Ulsan mieste Pietų Korėjoje posėdžiaujanti Tarptautinė banginių žūklės komisija 29 balsais prieš 23 atmetė Japonijos siūlomą planą panaikinti 18 metų galiojantį banginių komercinės žūklės draudimą. Už Japonijos siūlymą balsavo daug mažų Pacifiko valstybėlių, gaunančių Japonijos ekonominę paramą. Birželio 22 d. komisija balsų dauguma parėmė Australijos siūlymą rekomenduoti, kad Japonija atsiimtų savo planą žymiai padidinti "mokslinių tyrimų" pretekstu sumedžiojamų banginių skaičių. Japonija nežada paklusti komisijai ir graso išstoti iš Tarptautinės banginių žūklės organizacijos.

♦ Birželio 24 d. Mahmoud Ahmadinejad buvo išrinktas Irano prezidentu, įveikdamas reformoms palankų buvusį prezidentą dvasiškį Rafsanjani antrajame rinkimų rate. Naujasis prezidentas pradės eiti pareigas rugpjūčio mėnesį. Tai pirmas ne dvasiškis prezidento pareigose per paskutinius 24 metus, tačiau griežtai konservatyvių pažiūrų. Jis žada sustiprinti Islamo dvasiškių monopolį Irane, varžyti reformų judėjimą krašte bei intensyviai vystyti branduolinės energijos išteklių panaudojimą, nekreipiant dėmėsio į JAV protestus.

♦ Birželio 26 d. JAV prez. George Bush priėmė Baltuosiuose Rūmuose Irako min. pirmininką Ibrahim al-Jaafari, užtikrindamas Irakui tolimesnę JAV karinę paramą prieš sukilėlius ir teroristus. Jaafari vizito metu JAV sužinojo apie skaudų nuostolį Irake. Falluja mieste savižudys su automobiliu susisprogdino įvažiavęs į amerikiečių karinę vilkstinę, o tuo metu iš pasalų sukilėliai apšaudė užpuolimo aukas. Žuvo 4 moterys karškės, kitos 11 moterų sužeistos. Žuvo ir 2 kariai vyrai. Tuo pat metu Mosul mieste trijose vietose susisprogdinę savižudžiai užmušė 36 žmones, daugumoje policininkus ir karius. Vienas sprogimas įvyko ligoninėje, kur buvo gydomos ankstesnių užpuolimų aukos.

* Birželio 26 d. Naujosios Zelandijos min. pirm. Helen Clark atnaujino valstybės diplomatinius santykius su Izraeliu, gavus iš Izraelio oficialų atsiprašymą už dviejų Izraelio agentų veiksmus (šnipinėjimą). ❑

ŽVILGSNIS

Uspaskich'o atgarsiai

***Pasitraukus skandalais apsuptam ūkio ministrui, Lietuvoje komentarų netrūksta. Sutrumpintai spausdiname "Lietuvos ryto" birželio 21 d. vedamąjį.* Red.**

Viena svarbiausių Viktor Uspaskich'o Darbo partijos politinių priemonių valdančiosios daugumos partneriams apraminti buvo šantažas.

Socialdemokratai ir jų lyderis A.Brazauskas nuo pat V.Uspaskich'o skandalo pradžios buvo atvirai gąsdinami, jog jeigu tik bus bandoma pašalinti iš Vyriausybės Darbo partijos lyderį, koalicija iškart iširs ir nebeliks nieko kita, kaip tik surengti pirmalaikius Seimo rinkimus.

Šantažas veikė. Iki pat skandalo atomazgos, kai V.Uspaskich paliko ne tik Vyriausybę, bet ir Seimą, daugelis socialdemokratų bijojo ir pagalvoti apie darbą koalicijoje be V.Uspaskich'o. Bet dabar tapo galutinai aišku, kad Darbo partijos gąsdinimai tebuvo tuščias propagandos burbulas.

Pats V.Uspaskich suvokė, jog tuo atveju, jei jis ir lieptų Darbo partijos atstovams trauktis iš Seimo daugumos, frakcija akimirksniu išsilakstytų, o jo bendražygiams jei ir skaudėtų dėl ko nors galvą, tai tik dėl to, prie kurios partijos jiems geriau prisišlieti.

Iš tiesų, kodėl Darbo partijos veikėjai, kurių dažnas netgi neslepia, jog į V.Uspaskich'o partiją stojo tik dėl to, kad tai beveik garantavo patekimą į Seimą, po 9 mėnesių turėtų palikti parlamentą ir vėl bandyti laimę kituose rinkimuose? Tiktai todėl, kad V.Uspaskich taip greitai ir primityviai susimovė?

Todėl visiškai logiška, kad vienintelis veiksmas, kurio ėmėsi vis dar Darbo partijos pirmininku liekantis V.Uspaskich, buvo skubiai rasti kitą kandidatą į ūkio ministro postą.

Kaip ir buvo galima tikėtis, pasirinkta Seimo nario Kęstučio Daukšio (žiūr. nuotr. viršuje) kandidatūra – tipiškas Darbo partijos veidas, viena tų pilkų asmenybių, kurių dabar daug vaikšto parlamento koridoriais.

Šio Darbo partijos veikėjo politinę toliaregystę geriausiai apibūdina jo biografijos faktas, jog 1989 metais, per pačią Atgimimo viršūnę, kai dauguma jo bendraamžių su įkarščiu dalyvavo tautinio išsivadavimo kovoje, 29 metų Kęstutis Daukšys išvyko į Maskvą mokytis G.Plechanovo (koks sutapimas!) akademijos kursuose, iš kurių sugrįžo po metų.

1989-aisiais į Maskvą studijuoti jau nebūtum išvijęs net dažno komunistų partijos nomenklatūros atstovo. Tuomet jau atsirado net sovietų armijos karininkų lietuvių, kurie užtrenkė Maskvos akademijų duris ir atvyko į Sąjūdžio būstines klausdami, kuo galėtų prisidėti prie tėvynės laisvės.

Yra bent dvi priežastys, kodėl pasirinkta tokia kandidatūra.

Viena vertus, tikimasi, kad neryški asmenybė ministro poste sumažins žiniasklaidos ir visuomenės dėmesį šiai svarbiai ministerijai.

Kita vertus, matyt, V.Uspaskich planuoja likti pagrindiniu partijos žaidėju, kuris už virvelių tampo marionetę ministerijoje, kuri skirsto Europos Sąjungos paramą bei pardavinės "Mažeikių naftą".

Tik neaišku, ar V. Uspasich pavyks įgyvendinti šį planą "B". Tai priklausys ir nuo socialdemokratų, ir nuo Darbo partijos. ❑

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

45 metų Michael Andreas Stritzel. Žmogus neteko visos brangios įrangos, pinigų ir net asmeninių dokumentų. Prieš tai Nidoje kinematografininkai neteko nešiojamo kompiuterio su visu kuriamo filmo scenarijumi. Laimei, policija surado vagišius ir miške paslėptą kompiuterį – nereikėjo nutraukti darbo. Vagystės bylą tiria Klaipėdos policija.

Kas bus skiriamas naujuoju ūkio ministru?

Darbo partija atrinko bent penkis kandidatus galinčius užimti ūkio ministro postą. Iš jų realiausias kandidatas buvo Kęstutis Daukšys, tačiau sprendimą turėjo padaryti Darbo partijos taryba. Dieną prieš tai Min. pirm. Algirdas Brazauskas susitiko su K. Daukšiu. Po susitikimo Premjeras pareiškė lauksiąs Darbo partijos tarybos sprendimo, ar bus šis žmogus teikiamas į ūkio ministrus. Tada sulauksime ir Premjero sprendimo", - žurnalistams sakė Premjero atstovė spaudai Nemira Pumprickaitė. Premjeras taip pat pareiškė, kad būsimasis ūkio ministras turi išmanyti makroekonomiką, būti susipažinęs su verslu ir išmanyti valdymo reikalus.

Birželio 22 d. Darbo partijos (DP) taryba patvirtino Kęstutį Daukšį, kaip kandidatą naujuoju ūkio ministru. Dabar įvertins ir spręs Premjeras bei Prezidentas.

Darbo partijos vadovas V. Uspaskich ir toliau vadovaus savo sukurtai partijai.

V. Uspaskich šalinamas iš Seimo

Dar būdamas Rusijoje, Viktor Uspaskich per trečią asmenį pareiškė, kad jis atsisako likti Seimo nariu. Gegužės 22 d. V. Uspaskich prisistatė Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK). Komisija vienbalsiai ir labai operatyviai patenkino jo prašymą nutraukti Seimo nario įgaliojimus. Prieš tai VRK jau buvo gavusi sprendimą iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK), kad V. Uspaskich yra supainiojęs viešuosius ir privačius interesus.

"Vyriausybės ir Seimo nario pareigos vienodai įpareigojančios, todėl atsisakau Seimo nario mandato", - per VRK posėdį pareiškė V. Uspaskich.

Premjeras užsipuolė Audito komitetą

Premjeras Algirdas Brazauskas, pasipiktinęs Seimo Audito komiteto veikla, kreipėsi į Seimą, ragindamas sutramdyti komiteto vadovus. Komiteto pirm. socialliberalas Artūras Skardžius suprato, kad užkliudyti "kažkieno interesai". Komitetas svarstė ir mano, jog nepasitenkinimas galėjo kilti ir dėl Audito komiteto sukritikuotų Vyriausybės siūlomų Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, įstatymo pataisų. Pataisose siūloma įteisinti galimybę už atliktus darbus atsiskaityti ir nekilnojamaisiais daiktais (valstybės turtu).

"Norima įteisinti tai, kas dabar pripažįstama kaip valstybės ar savivaldybės turto valdymo pažeidimai. Įstatymu bandoma pridengti naują privatizavimo bangą", - teigė Skardžius.

Dėl šio įstatymo Audito komitetas ketina kreiptis į Specialiųjų tyrimų tarnybą, kad ši institucija ištirtų siūlomas pataisas antikorupciniu požiūriu.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir LGITIC biuleteniais.

Pabėgėlių netrūksta ir Lietuvoje

Nuo 1997 metų, kai Lietuvoje įsigaliojo Konvencija dėl pabėgėlių statuso, iki šiol prieglobsčio Lietuvoje buvo pasiprašę per 3,000 užsieniečių.

Iš jų 79 asmenims suteiktas pabėgėlio statusas dėl persekiojimo grėsmės jų kilmės valstybėse, beveik 1,400 asmenų suteikta papildoma apsauga dėl jų šalyse vykstančių ginkluotų konfliktų ir plačiai paplitusių žmogaus teisių pažeidimų.

Šiuo metu Lietuvoje gyvena apie 400 prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių ir prieglobstį gavusių asmenų. Daugiau kaip 60% jų sudaro moterys ir vaikai. Dauguma šių žmonių yra Rusijos Federacijai priklausančios Čečėnijos piliečiai. Asmenys, gavę papildomą apsaugą, sudaro apie 80 proc. pabėgėlių bendruomenės Lietuvoje.

Jungtinių Tautų teigimu, nuo 1997 metų Lietuva padarė pastebimą pažangą tobulindama prieglobsčio sistemą: išplėtojo individualias prieglobsčio procedūras, įkūrė teisinės pagalbos mechanizmą prieglobsčio prašytojams, parengė prieglobsčio srityje dirbančius pareigūnus, pradėjo teikti paramą integracijai.

Tačiau, JT teigimu, Lietuvos užsieniečių registracijos centras nėra pritaikytas vaikams, moterims, žmonėms su negalia ir kitiems pažeidžiamiems prieglobsčio prašytojams, tad būtina gerinti jo socialinę infrastruktūrą bei atskirti prieglobsčio prašytojus nuo centre sulaikytų nelegalių migrantų. Iki 2002 m. į Lietuvą pagrinde kreipdavosi migrantai iš Azijos šalių - Afganistano, Bangladešo, Pakistano, Šri Lankos, o šiuo metu Lietuvoje dominuoja pabėgėliai iš Čečėnijos. ❑

Lietuviai mėgsta skųstis

(ELTA). Birželio 20 d. sukanka 10 metų, kai Lietuvoje įsigaliojo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija. Konvencijos pažeidimus nagrinėjantis Europos žmogaus teisių teismas Lietuvoje populiariai vadinamas Strasbūro teismu, per šį laikotarpį priėmė 19 sprendimų dėl piliečių skundų prieš Lietuvą esmės. 17 sprendimų nustatyti Europos žmogaus teisių konvencijos pažeidimai, 2 sprendimuose konstatuota, kad pažeidimų nėra.

Tačiau nemažai Strasbūrą pasiekiančių peticijų iš Lietuvos iki šiol yra paskelbiamos nepriimtinomis. Nuo konvencijos įsigaliojimo Lietuvoje dienos Strasbūro teismas iš viso gavo apie 2000 pareiškimų prieš Lietuvą. Iš jų nepriimtinais pripažinta ir nenagrinėti apie 1400 pareiškimų. Šiuo metu pirmojo nagrinėjimo laukia 462 pareiškimai prieš Lietuvą. Pagal paduodamų pareiškimų skaičių (2003 m. duomenimis) Lietuva iš 45 valstybių yra proporcingai ketvirtoje vietoje.

Daugelis bylų prieš Lietuvą buvo susiję su baudžiamaisiais procesais, jų ilgumu, procesinių garantijų nesuteikimu ir pan. Tačiau tikimasi, kad šių problemų sumažės nuo 2003 metų gegužės Lietuvoje galiojant naujajam Baudžiamojo proceso kodeksui, kur daugiau dėmesio skiriama žmogaus teisių apsaugai. Tačiau nuteistieji bei kalinamieji taip pat skundžiasi dėl kalinimo sąlygų. Tapdama Europos žmogaus teisių konvencijos dalyve, Lietuva įsipareigojo garantuoti tarptautinius žmogaus teisių apsaugos standartus. ❑

Bendruomenės baruose

Sydnėjiškė Eglė Garrick – Vilniaus Gedimino technikos universitete

Š. m. gegužės 11 dieną sydnėjiškei Eglei (Žižytei) Garrick teko praleisti Vilniaus Gedimino technikos universitete (VGTU). Su šio universiteto atstovais ji susipažino praėjusių metų liepos mėnesį architektų ir urbanistų konferencijoje Barcelonoje (Ispanija). Vėliau, pakviesta VGTU Architektūrios fakulteto prof. R. Buivydo ir Urbanistikos katedros vedėjo A. Višniūno, ji paruošė dvi paskaitas iš savo profesinio darbo srities apie Sydnėjaus miesto patirtį konvertuojant pramonės teritorijas. Tai ir buvo jos kelionės į Vilnių tikslas.

Paskaitos vyko VGTU Architektūros fakultete L. Gucevičiaus auditorijoje. Jose dalyvavo apie 60 dėstytojų, magistrantų ir studentų. Po paskaitų visi neskubėdavo išsiskirstyti, o dar kurį laiką pasilikdavo ir gyvai padiskutuodavo. Klausytojai ypač domėjosi Sydnėjaus miesto valstybine statybų kontrole, kurios Vilniuje dažnai trūksta, paveldo išsaugojimo taisyklėmis, kurių Sydnėjuje, nors ir tokiame naujame mieste, yra griežtai laikomasi. Trūko laiko atsakyti į visus klausimus. Eglei kilo mintis 2006/2007 mokslo metų pradžioje grįžti į Gedimino universitetą su grupe Australijos lietuvių urbanistų / architektų pravesti ilgesnius kursus apie australišką patirtį.

Eglė šiuo metu yra atsakinga už Sydnėjaus miesto centrinių rajonų planavimą. Be to, ji yra ir NSW Universiteto Urbanistikos Fakulteto Mokslo Planavimo Komiteto narė.

Eglė Garrick yra NSW valstijos valdžios vykdančioji direktorė, administruojanti planavimą centriniame Sydnėjaus rajone. Ji gimė Australijoje, lietuvių tėvų šeimoje. Tarp daugelio pasiekimų, 2002-ais metais ji pravedė NSW Paveldo Valdybos priežiūrą. Eglei Garrick teko dirbti planavimo, sveikatos, paveldo išaugojimo, transporto ir urbanistinio plėtojimo srityse. Ji turi NSW Universiteto magistro laipsnį ir yra Australijos Korporacijų Direktorių Instituto narė.

Šiuo metu ji yra Sydnėjaus uosto aplinkos valdybos korporacinių paslaugų vykdančioji direktorė.

Vilniaus Gedimino technologijos universitete Eglė Garrick skaitė dvi paskaitas:

1. **Pramoninių pastatų apsauga bei jų panaudojimas Sydnėjaus centriniame rajone – "White Bay" jėgainė ir australiškas technologijos parkas.**

Santrauka: Paveldo apsaugos principai Australijoje grindžiami 1964 metų Venecijos ICOMOS chartija. Australijoje paveldo apsaugos chartija sudaryta 1979 m. ir yra vadinama Burra'os chartija. Sydnėjaus uosto aplinkos žinioje yra virš 400 ha žemės Sydnėjaus centriniame rajone. Į teritoriją įeina reikšmingiausia Australijos urbanistinio paveldo vietovė – "The Rocks" (Uolos). Šios vietovės pastatai yra saugomi bei rekonstruojami pagal tam tikrus reikalavimus. Pranešimo tikslas atskleisti seno geležinkelio dirbtuvių rajono konversijos eigą į modernų technologijos parką, rajono pritaikymą šiuolaikiniams poreikiams, išsaugant šio komplekso paveldo reikšmę. Iki šiol panašios paveldo vertės objektai nebuvo leidžiami kokiai nors jų eksploatacijai.

Eglė (Žižytė) Garrick su Vilniaus Gedimino technikos universiteto Urbanistikos katedros vedėju Algiu Vyšniūnu.

2. **Pramonės teritorijų panaudojimas komercijai ir gyvenamajai paskirčiai Sydnėjaus centriniame rajone.**

Santrauka: Sydnėjus – didžiausias Australijos miestas išsidėstęs prie Ramiojo vandenyno. Dalis teritorijų, esančių prie vandens, kaip ir visame pasaulyje, yra atiduotos pramonės funkcijai. Sydnėjaus uosto aplinkos valdyba iškėlė tikslus 1.6 kv. km ploto pramoninę teritoriją konvertuoti į komercinį ir rezidencinį rajoną. Tam reikėjo laikytis griežtų urbanistinio planavimo taisyklių, kad būtų išplėtotas mišrios paskirties priemiestis, kuriame rastųsi skirtingo socialinio lygio gyvenamieji būstai, reikšmingi atvirų erdvių plotai uosto aplinkoje, aukštos kokybės komercinės patalpos.

Šiame pranešime nagrinėjama šio neseniai užbaigto proceso eiga ir išdavos.

Nuotraukoje – Eglė (Žižytė) Garrick (pirma iš kairės) susitinka su Vilniaus Gedimino technikos universiteto dėstytojais ir studentais.

Pabaltijo pripažinimo atgarsiai

Šių metų birželio 30 – liepos 5 dienomis Vilniuje įvyks XIII Mokslo ir kūrybingumo simpoziumas. Suvažiuos įvairių sričių mokslininkai ir jie pateiks apie 300 paskaitų bei pranešimų.

Šiame suvažiavime dalyvaus atstovė ir iš tolimosios Tasmanijos. Tai – Lietuvos Studijų Sambūrio buvusi vicepirmininkė, 22 metų amžiaus studentė Madeleine Shuey.

Madeleine pernai (2004 m.) laimėjo paskutinę Lietuvišką Stipendiją. Ji tuomet nuodugniai ištyrė, kaip Australijos vyriausybė 1974 metais pripažino Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes rusams. Įdomu, kad 1975 metų pabaigoje, atšaukus šitą pripažinimą, susidomėjimas Pabaltiju išnyko ir mažai kas šiais klausimais tesirūpino. Tik Madeleine Shuey pernykštė istorinė disertacija vėl atgaivino senas politines žaizdas ir atkasė naujas mįsles.

Tuometinis Australijos ministras pirmininkas Gough Whitlam, sužinojęs apie Madeleine darbą labai supyko. Pradžioje jis bandė ją atkalbėti, tvirtindamas, kad Pabaltijis yra per menka tema ir kad jos mokslo vadovas universitete esąs neatsakingas. Pagaliau, 2005 m. birželio 9 dieną, Gough Whitlam davė viešą pareiškimą "The Australian" dienraštyje, kuriame jis kaltę dėl pripažinimo suvertė ant australo diplomato Plimsoll.

Vilniaus XIII simpoziume tasmanietė Madeleine Shuey skaitys pranešimą apie savo mokslinius tyrimus, ryšium su "Whitlam'o pripažinimu".

Lietuvos gyventojai mažai žino apie tų laikų įvykius Australijoje. Todėl rengėjai džiaugiasi, kad bus proga apie tai išgirsti visiems susirinkusiems.

Šis pavyzdys dar kartą parodo mums, kiek daug naudos Lietuvai ir lietuviams gali atnešti stipendija universitete. Tasmanijos "lietuviška stipendija" veikė nuo 1997 m. iki 2004 metų. Ji buvo verta $5000 į metus. Ši stipendija sustojo, kai vietoje surinkti pinigai išsisėmė, o paramos iš kitur nepavyko gauti.

A. T.

Nauja Sydnėjaus skautų "Židinio" vadovybė

Nuotraukoje iš kairės skautų "Židinio" Tėvūnas – v.s. Jonas Zinkus ir kanclerė – p.s. Irena Dudaitienė.

20-ties tomų "Lietuvių kalbos žodynas" – internete

Lietuvių kalbos institutas parengė pirmąjį elektroninį "Lietuvių kalbos žodyną", kurį jau šią savaitę bus galima rasti svetainėje **www.lkz.lt**.

Žodynu laisvai galės naudotis visi, kurie domisi lietuvių kalba, etnologija, kultūros ištakomis, žodine tautos kūryba. Tikimasi, kad jis pravers viso pasaulio lietuviams ir kitų tautų žmonėms, tyrinėjantiems, studijuojantiems lietuvių kalbą. Elektroninio leidinio pamatinis tekstas – knyginis 20-ties tomų "Lietuvių kalbos žodynas", kurio senesnieji tomai yra tapę bibliografine retenybe.

Dvidešimt žodyno tomų apima lietuvių kalbos raštų leksiką nuo 1547 iki 2001 metų ir tarmių leksiką, kaupiamą nuo 1902-ųjų.

Svetainėje **www.lkz.lt** bus galima rasti 11 mln. leksikografiškai apdorotų žodžių. Jie išdėstyti daugiau kaip pusėje milijono paaiškinimų, parašytų naudojantis 4.5 mln. vienetų kartoteka.

Lietuvių kalbos žodyno elektroninis variantas parengtas Lietuvių kalbos instituto mokslininkų pastangomis. ❑

Lietuvių kultūrinės veiklos tęstinumas Australijoje mūsų visų reikalas

Remkime Australijos Lietuvių Fondą – aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio (Tax deductible)

Naudokite pavadinimą anglų kalboje – **Australian Lithuanian Foundation Inc. 44 - 50 Errol St., North Melbourne, Vic. 3051.**

Turint klausimų, galite skambinti Algiui Šimkui **tel.: (03) 9578 4319.**

Lietuviai pasaulyje

Panašios problemos ir ten, JAV

***Australijos lietuviams gali būti įdomu tai, ką apie JAV lietuvių ryšius su Lietuva pasakoja žymioji JAV Lietuvių Bendruomenės veikėja* Marija Remienė.** *Kaip Australijoje, taip ir Amerikoje lankosi Lietuvos menininkai (tik daugiau ir dažniau!), Amerikoje irgi kyla susirūpinimo dėl savos spaudos išlikimo, dėl būtinybės išleisti savo istoriją ir t.t. Šias Marijos Remienės išsakytas mintis perduoda "Veido" žurnalistė* **Renata Baltrušaitytė.**

Red.

Marija Remienė nuo 1974 m. dalyvauja Lietuvių Fondo veikloje – pirmininkavo Fondo Valdybai, Tarybai ir įvairioms komisijoms. 1979-aisiais įkūrė dienraščio "Draugas" specialųjį fondą, padėjusį lietuviškam leidiniui garbingai sulaukti šių dienų. 1996-aisiais išrinkta JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos pirmininke. 2000-aisiais parvežė daugiau kaip 2,000 meno kūrinių, kuriuos išeivijos lietuvių dailininkai padovanojo gimtinei.

Viešnagės Lietuvoje metu Marija Remienė spontaniškai pasiguodė, jog jai nusibodo atvykstančius tautiečius ekskursijon prie garsiųjų Čikagos dangoraižių vežioti: "Ten vien mašiną pastatyti kainuoja 30 dolerių. O dar pakilimo liftu į pastato viršų mokestis... Juk mums tenai irgi pinigais nelyja". Lietuvių Bendruomenei vis sudėtingiau pasikviesti gastrolėms didesnius lietuvių meninius kolektyvus, nes Lietuvių Fondas tokioms gastrolėms apmokėti lėšų neskiria, o tikėtis padengti didesnės tautiečių grupės kelionės bei pragyvenimo išlaidas iš koncertų pajamų bei rėmėjų aukų rizikinga. Juolab vis mažiau vietos lietuvių sutinka neatlygintinai pasiūlyti atvykėliams savo namų pastogę, ir apskritai naujuosius emigrantus sunkoka į lietuviškus kultūros renginius prisikviesti. "Jų meninis skonis visai kitoks nei mūsų, dipukų kartos. Jie bėga žiūrėti dailių mergaičių, kurios staiposi scenoje ir labiau "koncertuoja" savo ilgomis kojomis nei balsais", - konstatuoja išeivijos senjorė.

JAV LB veikėja Marija Remienė.

Tačiau tai nesutrukdė poniai Marijai organizuoti Violetos Urmanos, Virgilijaus Noreikos, Vladimiro Prudnikovo, Vytauto Juozapaičio, Irenos Milkevičiūtės ir kitų lietuvių operos žvaigždžių koncertų Amerikoje. Neseniai jos pastangomis už Atlanto viešėjo ir Klaipėdos sportinių šokių kolektyvas "Žuvėdra". M.Remienė džiaugiasi, kad 24 žmonių grupės gastrolės organizatoriams nebuvo nuostolingos. Pasiteiravau, kiek kainuoja tokio koncerto bilietas: "Nuo 30 iki 45 dolerių", - paaiškino ponia Marija. Betgi tai tiek pat, kiek pasistatyti mašiną prie Čikagos dangoraižių? "O mes su lietuvių renginiais į miesto centrą niekada nelendam. Jei koncertai vyktų ten – lietuviai nesusirinktų, o ir lėšų nuomai pritrūktume. Kad galėtų pasirodyti "Žuvėdros" šokėjai, teko pakeisti lietuvių teatrui tarnaujančios salės grindis, tačiau tai buvo pigiau, nei nuomoti kurią nors kitą, arčiau centro esančią salę. Klaipėdos šokėjai į vienintelį koncertą Amerikoje pritraukė 2,500 žiūrovų – to užteko išlaidoms padengti", - pasakoja viešnia.

"Žuvėdra" iš Amerikos tiesiog skubėjo į Europos čempionatą, iš kurio, kaip jau žinome, grįžo su nugalėtojų laurais. Dažniausiai M.Remienės kviečiami atlikėjai apvažiuoja bent keletą JAV lietuvių kolonijų – jei artistai populiarūs, jiems pavyksta organizuoti 15-20 pasirodymų. Tačiau Kultūros tarybos pirmininkė neslepia, jog mažesnių bendruomenių lietuvius neretai tenka ilgokai įkalbinėti svečius priimti – derybas dėl būsimų koncertų su kitose valstijose gyvenančiais tautiečiais M.Remienė pradedanti prieš gerus metus. Šiandien, pvz., ji jau gali pasakyti, kuriuos JAV miestus aplankys, kuriose salėse su gerbėjais susitiks kitąmet viešėsianti skaitovė Rūta Staliliūnaitė.

"Pasiūlymų ar tiesiog prašymų priimti iš Lietuvos mes sulaukiame labai daug. Tačiau esamę linkę kviesti tuos menininkus, kurie mums patiems įdomūs, o ne tuos, kurie aktyviausiai siūlosi", - atvirai kalbėjo viešnia.

Po ketverių metų 1909-aisiais Pensilvanijos anglies kasyklose dirbusių lietuvių bendruomenės iniciatyva pradėtas leisti laikraštis "Draugas" (1916-aisiais tapęs dienraščiu) minės savo gyvavimo šimtmetį. "Jubiliejaus, tikiu, dar sulauksime. Bet kaip bus toliau - nežinia", - komentavo "Draugo" fondo įkūrėja Marija Remienė. Pesimizmui pagrindo esama: pastarųjų metų tendencijos rodo, jog ilgaamžis išeivijos lietuvių dienraštis praranda maždaug po tris šimtus prenumeratorių per metus.

Ištikimiausieji "Draugo" skaitytojai pamažu traukiasi Anapilin, ne visiems jų pavyko savo vaikams ir anūkams įskiepyti meilę tautinės bendruomenės spaudai. Naujoji emigrantų karta verčiau skaito jiems artimesnę Lietuvos spaudą internete arba pasitenkina nemokamai platinamais lietuviškais laikraštukais "Infolinija" ir "Langas". "Nesuprantu, kaip tie leidiniai išsilaiko, nežinau, kas juos finansuoja. "Langas", atrodo, verčiamas iš analogiško rusakalbio leidinio. Juos galima rasti padėtus lietuvių pamėgtose parduotuvėse, bažnyčiose ar bendruomenės namuose. Keliskart, atėjus į lietuvių susitikimus, iš smalsumo paėmiau pavartyti. Bet dabar palieku ramybėje: kodėl turėčiau imti tai, ką kažkas bando man įbrukti dykai", - sakė M.Remienė.

Šiandien "Draugas" pasirodo 3,000 egzempliorių tiražu. Jo redakcijoje darbuojasi trys redaktoriai, iš viso laikraščio leidybos procese dalyvauja 28 žmonės. "Daugiausiai tarp jų moterų", - pabrėžė "Draugo" leidybos direktorė, pripažinusi, jog už Atlanto visuomeninei veiklai pasišventusios moterys neretai taip pat būna vertinamos dviprasmiškai.

Šiuo metu M.Remienė rūpinasi savo parengtos knygos "Amerikos lietuvių išeivijos pėdsakais" išleidimo galimybėmis. "Tai knyga apie buvusius, tačiau baigiančius išnykti lietuvių centrus. Toje pačioje Pensilvanijoje apstu praėjusio amžiaus pradžioje lietuvių statytų ir vėliau, jiems išsivažinėjus, apleistų bažnyčių. Dėl migracijos merdi ir lietuviškasis palikimas Niujorke", - teigia viešnia.

Čikagoje ponia Marija net septynis kartus keitė gyvenamąją vietą, tačiau nė prie vienų namų neprisirišo – visi atrodė esantys laikini. "Tikrieji mano namai – Lietuvoje, gimtajame Musninkų miestelyje. Čia, mažoje bažnytėlėje, aš parvažiavusi verkiu", - prisipažino išeivijoje lietuvių kultūros ministre tituluojama Marija Remienė. ❑

"Noriu gyventi Londone"

"Britai niekaip nesupranta mūsų gyvenimo būdo. Bendradarbiai nuolat klausia: "Kodėl jūs leidžiate laisvalaikį namie, kam taip taupote? Juk dar šiandien jus gali partrenkti mašina", - juokiasi Londone įsikūrusi Dalia. Kartu su vyru ir sūnumi jau septintus metus Londone gyvenanti bei dirbanti lietuvaitė, kaip ir tūkstančiai kitų mūsų tautiečių, stengiasi nors dalį uždirbtų pinigų sutaupyti. Iš pradžių taupė tam, kad galėtų grįžti į Lietuvą, nusipirkti butą, geriau įsikurti. Dabar taupo tam, kad įsigytų nuosavą būstą Londone.

"Mes jau negrįšim į Lietuvą", - kaip kirviu nukerta Gediminas, prieš porą metų jau bandęs grįžti. Provincijoje nusipirko gerą butą, jį apstatė, įsigijo apynauję mašiną, susirado darbą. Čia su Lietuva susieta jų biografija ir nutrūko. Šeima, pratusi Londone per savaitę uždirbti apie 1000 svarų, Lietuvoje kartu sudėjus per mėnesį neuždirbdavo nė 1000 litų. Pusę pinigų paklodavo už komunalines paslaugas, dalį atseikėdavo benzinui, maistui, būtiniausioms prekėms likdavo centai. Šeima ilgai netvėrė – susirinko daiktus, atsiėmė vaiką iš mokyklos ir grįžo į ankstesnius darbus Londone. Gerokai įniršę ant Lietuvos...

"Aišku, nešėliojam kaip britai, nevaikštom kiekvieną vakarą į aludes. Tačiau ir nesėdim užsidarę – laisvomis dienomis traukiame į kavinę, lankome muziejus, parduotuves. Žinome, kad užsukę pirkti nevarvinsim seilės kaip Lietuvoje, neskaičiuosim paskutinių centų, o būtiną daiktą bet kada įsigysime. Dirbame daug, bet ir uždirbame", - pasakoja Dalia.

Pašnekesys su "Veido" žurnaliste Londono centre kur kas atviresnis, nei būtų vykęs čia, Lietuvoje. Tačiau pašnekovai atsisako minėti savo pavardes ir fotografuotis. Jau vien todėl, kad pasakoja apie liet. mafijos darbelius su gimtaisiais pasais.

Tiek vieno, tiek kito pašnekovo darbovietėse yra po grupelę lietuviais apsimetusių ukrainiečių, turinčių padirbtus lietuviškus dokumentus. "Įsidarbino pas mus toks Juozas. Aš iš karto pradėjau jį kalbinti lietuviškai. O šis vyras, pasirodo, joks lietuvis. Ir visai ne Juozas. Jis ukrainietis, tik nusipirkęs lietuvišką pasą, – pasakoja Dalia. - Šiuo metu vien tik pas mus pažįstu penkis tokius "lietuvius". Lietuvoje puikiai veikia organizuota mafija, lietuviškus pasus pardavinėjanti po 300 svarų. Gal Lietuvai reikėtų griežčiau žiūrėti į pradangintus pasus?"

Londone užtenka darbo, bent jau tiems, kurie nori dirbti. "Mes irgi pradėjome nuo "juodų" darbų. Tačiau dabar jau nesutiktume, kad už dienos darbą mums mokėtų 40 svarų. Ateina metas, kai jau nebesitenkinama žemiausios kategorijos darbu, gyvenimu prastame rajone. Tampama tos visuomenės nariu ir norima joje užimti tam tikrą vietą", - dėsto Dalia, šiuo metu besiruošianti laikyti anglų kalbos egzaminą. Gautas sertifikatas garantuoja geresnę darbo vietą, galimybę studijuoti.

Londonas neleidžia mirti iš bado. Bent jau tada, kai moki gauti informacijos ir sugebi pasinaudoti Didž. Britanijos teikiama parama. Vaikams iki 16 m. valstybė moka pašalpą. Kas savaitę už sūnelį Aurelijų šeima paima apie 30 svarų. Šeimoms, kurių mažos pajamos, valstybė moka pašalpas. "Ką tik savo giminaičiui, kuris iš keturių šeimos narių dirba vienas, sutvarkiau dokumentus ir padėjau paimti 1000 svarų pašalpą. Tokių šeimų vaikai mokykloje nemokamai maitinami. Štai šiuo metu norime susigrąžinti mokesčių permokas. Londone gerai, nes čia viskas daroma dėl žmogaus, kad jis jaustųsi sotus ir saugus. Tik reikia žinoti, kur nueiti, kokius dokumentus užpildyti. Kai daug laiko dirbi su britais, informaciją sužinai iš jų", - sako Dalia.

Dabar Dalia su Gediminu puoselėja planus, kaip įsigyti nuosavą būstą. "Galima sumokėti pradinį įnašą ir nusipirkti naujai statomą būstą. Gedimino darbdavys siūlo nupirkti namą, kurį galėtume perpirkti iš jo išsimokėtinai. Trečias variantas – prašyti būsto valstybės. Laikui bėgant pareiškiama, kad tą būstą norima išsipirkti ir valstybė paprastai duoda sutikimą", - svarsto šeima.

"Protu nesuvokiamas Lietuvos valdžios sprendimas mus, emigrantus, apmokestinti. Juokiasi britai, nes ir jie supranta, kad ne iš gero gyvenimo čia atvažiavome", - pratrūksta Gediminas ir čia pat prisiekia, kad jokių mokesčių Lietuvoje nemokės.

Bandau dėlioti nuolat mūsų šalyje girdėtus argumentus. "Lietuva į jus investavo, suteikė išsilavinimą, čia liko jūsų tėvai, kuriuos mes, dirbantieji, turime išlaikyti. Nemanote, kad tai nesąžininga Lietuvoje likusių žmonių atžvilgiu?" Apeliuoju į patriotizmą, kalbu apie tai, kas bus su Lietuva, jei darbingi žmonės, bėgdami nuo sunkumų, išvažinės.

"Nežinau nė vieno į Londoną atvykusio lietuvio, kuris nepadėtų savo tėvams ar šeimai, likusiai Lietuvoje. Todėl nepasakokite, kad jums padidėjo našta. Mes išvykome ir atsirado kur kas daugiau darbo vietų, pagaliau tik dėl mūsų migracijos šalyje bent šiek tiek padidėjo atlyginimai, vartojimas. Gerai verslui, gerai buvusiams bedarbiams, lengviau darbo neturėjusius vaikus išlaikiusiems tėvams. Užleidome vietą. Dabar man sako, kad iki gegužės 1 d. turiu didesnį nei mėnesio atlyginimą vežti ar siųsti mokesčių inspekcijai. Brangieji, atsipeikėkit, nei aš, nei mano pažįstami tų mokesčių nemokės", - kategoriškai nusiteikęs pašnekovas. Jo įsitikinimu, jokios drausminamosios priemonės čia nepagelbės. "Ruošiatės visiškai uždaryti mums kelius į Lietuvą. Išvažiavome pikti, geresnis gyvenimas pyktį išsklaido. Tačiau tokie veiksmai galutinai "išgydys" nuo patriotizmo".

Džiaugsmu ir skauduliais besidalijantys Londone įsikūrę lietuvaičiai nuoširdžiai pavydi britams, nesukantiems galvos dėl kiekvieno politiko darbelių. "Paklauskite praeivio, kokias pareigas užima Tony Blair. Daugeliui tai visai nerūpi. Lietuvoje visi įsukti į skandalų mėsmalę. Valstybėje – visiška netvarka ir amžinos rietenos. Vienas ima milijoninius kyšius, antras tarnauja rusams, trečias įsipainiojęs į kriminalinius nusikaltimus ir t.t. Visi, priremti prie sienos, atvirai meluoja ir toliau sėdi savo postuose", - vardija Gediminas. Atrodo, jau niekam nerūpi, kad šalia auga vaikai, kurie mato, kad meluoti, vogti, imti kyšius šioje valstybėje galima nebaudžiamam. "Atvirai kalbant, mums nesinori po tą mėšlą kapstytis. Čia nuo viso to mes toli ir galime gyventi civilizuotą gyvenimą".

Atsisveikiname. Išeinu į šimtus tūkstančių lietuvių priglobusį miestą. Kiek dar permainų turi įvykti Lietuvoje, kad mūsų senoliai galėtų leisti sau vakarieniauti restorane, šėlti vakarėliuose ir nesukti galvos, ką reikės valgyti rytoj ?

Eugenija Grižibauskienė, "Veidas"

Menas ir kultūra

Who is Aleksandra Kašuba?

Tokiu pavadinimu The Sculptors Society surengė forumą šių metų gegužės 26 dieną Sydnėjuje. Turbūt neapsiriksiu teigdama, kad menininkės Aleksandros Fledžinskaitės-Kašubienės kūryba buvo pirmą kartą pristatyta Australijoje, gausiai susirinkusiai skulptorių ir meno mėgėjų publikai. Keramikė – skulptorė Jolanta Janavičienė, trumpai supažindinusi klausytojus su biografiniais menininkės bruožais, plačiau apibūdino jos dabartinės kūrybos kryptis, pailiustruodama jas Kašubienės darbų skaidrėmis.

Prelegentė priminė, kad Kašubienė studijavo Meno Institute Kaune ir Meno Akademijoje Vilniuje 1941-43 metais. Ilgoje kūrybinių metų eigoje menininkės inspiracijos ir kryptys keitėsi. Pradėjusi kurti skulptūras jau būdama New Yorke, ji neužilgo perėjo į keramikos ir mozaikos menus. Nuo 1967 iki 1986 metų ji yra sukūrusi 12 marmuro, granito ir plytų skulptūrų, mozaikų ir sienų. 7,000 kv. pėdų "Old Post Office Plaza" mozaika, Washington DC, žavėjo plastiškumu. Mozaika virpa kaip pribrendusių javų laukas, supamas lengvutėlio vėjelio.

Prelegentė atkreipė žiūrovų dėmesį į Kašubienės materijos transformaciją šituose kūriniuose. Marmuras, plytos, granitas yra solidžios padermės, bet menininkės vaizduotėje sukurta kompozicija ir atkurta realybėje tampa gyvybinga, judri.

Po to visa eilė skaidrių iliustravo Aleksandros Kašubienės "stretch sculpture" kūrinius beveik lygiagrečiai besivystančius su mozaikos etapu. Iš ko menininkė sukuria šitas lengvutėles skulptūras? Tai yra ištempti, skaidrių medžiagų erdvėje tįsojantys kūriniai, kuriuose nėra 90 laipsnių kampų. Iš prelegentės apibūdintų skaidrių, publika susidarė įspūdį, kad tokie kūriniai, arba kaip pati menininkė juos vadina "stretched fabric environments", pritaikomi ir lauke, ir vidiniuose interjeruose. Kurdama šias skulptūras Aleksandra Kašubienė panaudoja įtampos jėgą įvairių vaizdingų formų išraiškai ir tokiu būdu praplatina kūrybos galimybių ribas. Prelegentė taip pat paminėjo, kad jai teko dirbti drauge su Aleksandra Kašubiene 1978m. kuriant 123 kv. pėdų "Suspended Shade Structure" Jacob Riis parke, New York'e.

Dabartinis Aleksandros Kašubienės kūrybinis tarpsnis yra kriauklinių formų namų statyba Naujosios Meksikos dykumoje, nepertoliausiai nuo Santa Fe miesto. Kašubienė jau yra pastačiusi tokių namų vingiuotame, kiek į aukštį kylančiame dykumos take. Menininkės tikslas įdomus, eksperimentinis, nes ji naudoja nešabloniškas medžiagas. Jos projektuose vyrauja ateities statybinės galimybės, kuriose yra membranų, vingiuotos linijos panaudojamos sienų ir stogų konstrukcijai, apgaubtų aliuminijaus plokštėmis.

Baigdama savo apybraižą prelegentė Jolanta Janavičienė kvietė publiką pasirinkti žinių iš talentingos menininkės Aleksandros Kašubienės interneto svetainės **www.kasubaworks.com**

Įdomi apybraiža paragino ir mane atsidaryti jos svetainę. Tad dar norėčiau pridurti, kad Aleksandra Fledžinskaitė – Kašubienė yra surengusi aštuonias personalines parodas ir dalyvavusi šešiose grupinėse parodose JAV. Ji yra gavusi keturis apdovanojimus ir dalyvauja svečio teisėmis įvairiuose meno simpoziumuose.

Aleksandra Kašubienė yra keturių knygų ir eilės straipsnių autorė. Be to, apie jos kūrybą rasime dvidešimt du straipsnius meno knygose ir žurnaluose.

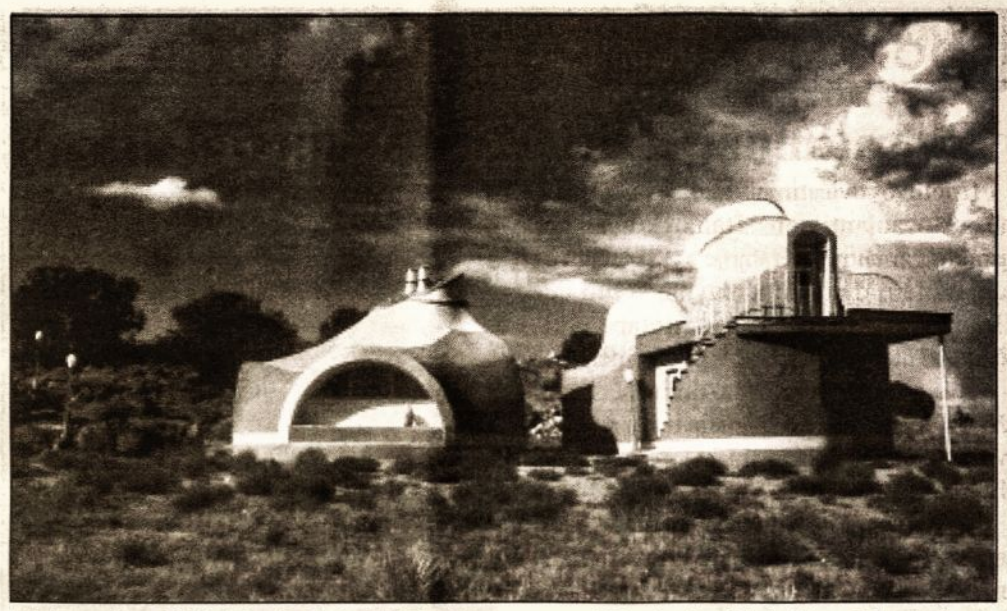

Aleksandros Kašubienės kriauklinių formų namai Naujosios Meksikos dykumoje.

Kokia tai gabi, ateitin žvelgianti menininkė ir asmenybė!

Isolda Poželaitė-Davis AM

"Kreiva Strėlė" – Ričardas Bukis

Satyra 1. ANTAUSIAI	*Satyra 2. KOPŪSTAS*
Žaidžiam...	*Kopūstas*
Mylimės...	*Ant smėlio*
Gyvenam...	*Padalintas*
Uraganas siaučia toli šiaurėj!	*Į ketvirtis.*
Rašom...	*Atplėšti vokai*
Kritikuojam...	*Vėjo blaškomi.*
Atsiprašom...	*Lyja alaus*
Nekaltiems antausiai!	*Lašai.*
Kaltiems pagyrimai!	*Elytės sode*
Keturkampiai nesijuokia	*Ieškau*
Traukdami kitus	*Kur gi žirklės?*
Į nesąmonių bedugnę.	*Kur gi smuikas?*
Ar čia žmonės,	*Dar svarbiau –*
Ar batareikos?	*Kur gi kalakutas?*

Laiškai iš kito pasaulio

Dovilė Zduobienė

Ecuador – Galapagos rojus

Tęsinys iš *MP* nr. 19

Galapagos vandenyse nėra koralų, bet kur kitur galima plaukioti drauge su jūros liūtais (jie labai įdomūs) ir gracingais jūros vėžliais? Mes šitaip bendravome su gamta aštuonias dienas. Neapsakomas turtas. Nenorom išlipome iš jūros, jau beveik patys užsiauginę pelėkus, ir keliavome toliau į Banos. Banos yra kurortininis miestelis, kuriame virduliuoja gyvas ugniakalnis. Mes laimingai, be lavos išsiveržimo, visur išvaikščiojom ir dabar ruošiamės sekančiai kelionės daliai: į Ameriką ir į Meksiką.

Sarah tikrai niekad neužmirš Ecuadoro, nes šioje nuostabioje vietoje ji galėjo viena koja stovėti šiauriniame pasaulio pusrutulyje, o kita – pietiniame. O kai atsistojo abiem kojom tiesiai ant ekvatoriaus – atsidūrė nei šen, nei ten – per akimirką ji pradingo! Taip ji mums aiškino.

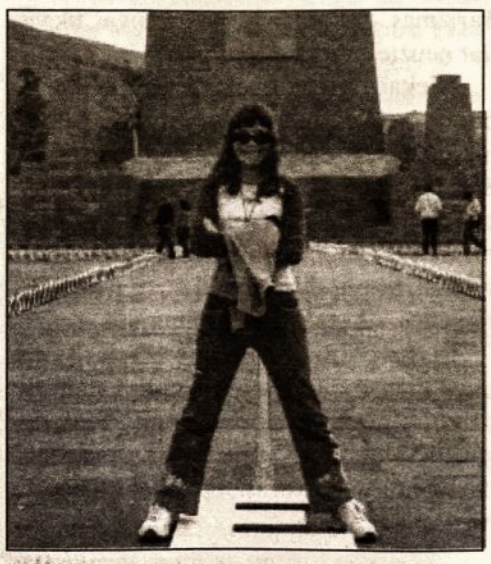

Sarah stovi ant ekvatoriaus.

Neatsistebime, kad pusė metų jau prabėgo, o dar tiek liko aplankyti! Pamilom Pietų Ameriką ir prisiekėme sugrįžti į jau žinomas vietas ir būtinai keliauti toliau – ten, kur dar nebuvome: į Venezuelą, Braziliją.

Mickey Mouse'as ir uraganai

Howdy! Netikėsite, bet Floridoje iš tikrųjų yra vieta vardu: „Yee Haw". Kaip sakoma, „tiktai Amerikoj..." Jau ilgai skundžiamės šalčiu, taigi šilčiau kitur kaip į Miami patekti negalėjome. Karštis ir drėgmė kaip Singapūre, bet skųstis nebesiskundžiam. Svarbu, kad nešalta.

Iš karto pastebėjome, kad keliauti Amerikoj dabar yra kitaip nei prieš šešis metus, kai paskutinį kartą čia buvome. Niūrūs muitininkai visus apklausinėja, daro pirštų antspaudus, kai kuriuos keliautojus nuveda į „specialią apklausinėjimo vietą". Kadangi mes buvome iš „priimamo" (draugiško) krašto, mums laimingai nereikėjo daug kentėti, bet kol praėjome muitinę, jau aušo rytas. Po šešių mėnesių rimtos ir kartais sunkios kelionės, dabar nutarėme visai atsileisti. Apsigyvenome Orlando, kuris yra „Disneyworld". Kai patirdavome sunkumus keliaujant per Pietų Ameriką, mūsų šeimos šūkiu tapo: „ko nori, juk čia ne Disneyland!" O dabar, pagaliau jau esame Disneyland (world)! Seniai beturėti patogumai mus labai pradžiugino (pvz. skalbimo ir džiovinimo mašinos).

Orlando stebėtinai lanko labai daug anglų. Jie pasinaudojo savo stipria užsienio valiuta ir prisiperka atostoginių butų. Kai patys juose negyvena, juos išnuomoja. Pietų Amerikoj visi manė, kad mes amerikiečiai, o dabar Floridoje – visi klysta mus vadindami anglais. O mūsų ispanų kalbos pamokos nenuėjo veltui. Floridoje visi kalba abejom kalbom: angliškai ir ispaniškai. Kartais mums net geriau pasisekė ispaniškai.

Las Vegas. Venecijos kanalo replika mūsų viešbutyje.

Aplankę visas Disney vietoves ir parkus, pilnai pailsėję nukeliavom į Amerikos nuodėmių sostinę – Las Vegas. Keliauti be numatyto kelionės plano mums buvo naudinga, nes galėjome pasinaudoti tuo metu sumažintom kainom. Šitaip už ketvirtį įprastos kainos mes apsigyvenome Las Vegas karališkame viešbutyje, kuriame laiptai varvėjo marmuru ir viskas buvo švelniai apklota aksomais. Taip gerai pasisekė surasti nuolaidas, kad pradėjome ieškoti pigių kelionių į Karibų salas. O kaip kitaip jas aplankyti, negu laivu.

Kruizinis laivas.

Iš Las Vegas grįžom į Miami (kur tik, tik, prasilenkėm su uraganu „Charlie") ir tiesiai įlipome į kruizinį laivą. Nepaprastai pigūs bilietai! Kodėl? Nes uraganų sezonas.

Du kart plaukėme dviem laivais. Išbuvome laive vandenyne dvi savaites ir mus glostė tik švelnūs vėjeliai, ir nei lašelio nelijo.

Tęsinys kitame *MP* nr.

Sportas

Dviratininkė Edita Pučinskaitė vėl laimi

Lietuvos dviratininkė Edita Pučinskaitė, atstovaujanti vienai Italijos komandai, įspūdingai laimėjo Italijoje vykstančių 12-ųjų moterų dviračių lenktynių "Giro del Trentino Femminile" ketvirtąjį etapą, greičiausiai nuvažiavusi 86.5 km distanciją.

Ji aplenkė penkias artimiausias varžoves, tarp kurių greičiausia buvo antrąją vietą užėmusi lenktynių lyderė Svetlana Bubnenkova.

"Pagaliau iškovota pergalė man ir mano komandai suteikė didelį pasitenkinimą, – po finišo kalbėjo E. Pučinskaitė. - 40 kilometrų važiuoti vienai, kai tave vejasi geriausios pasaulio dviratininkės, iš tikrųjų buvo lengva. Tai buvo įmanoma tik mano komandos gero darbo ir mano pagerėjusios fizinės ištvermės dėka".

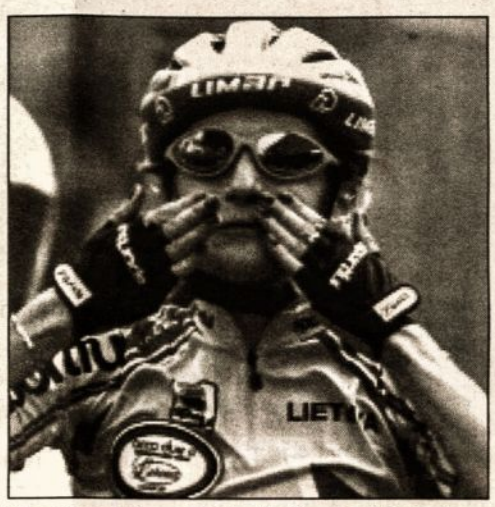

Nuotraukoje – Edita Pučinskaitė.

Edita sakė, jog po šių lenktynių žada treniruotis aukštikalnėse ir rengtis "Giro D'Italia" lenktynėms. ❑

Saulius Štombergas pasitraukia

Krepšininkas Saulius Štombergas (žiūr. nuotr.) praneše nedalyvausiąs šių metų Europos čempionate dėl sveikatos problemų. Jis taip pat užsiminė, kad su Lietuvos rinktine tikriausiai atsisveikins visam laikui.

Saulius Štombergas rinktinėje debiutavo 1993 metais ir nepraleido nė vieno čempionato. Jis iš viso rinktinėje žaidė 94 rungtynes, kuriose pelnė 997 taškus.

Apie tai, jog gali pasitraukti iš Lietuvos rinktinės, taip pat yra užsiminęs ir pagrindinis komandos žaidėjas Šarūnas Jasikevičius, kuris kitą sezoną nusprendė žaisti Amerikos NBA.

Šių metų Europos vyrų krepšinio čempionatas vyks Serbijoje ir Juodkalnijoje rugsėjo 16-25 dienomis. ("K.d.")

Tomui Pačėsui rūpi ne tik krepšinis

Nuotraukoje – Tomas Pačėsas.

Kai dauguma tarptautinio lygio krepšininkų pasineria į atostogų malonumus, Tomas Pačėsas kremta mokslus. Neseniai jis tapo diplomuotu vadybininku – Kauno Technologijos universitete (KTU) jam įteiktas vadybos bakalauro diplomas.

Negana to, Eurolygoje žaidžiantis krepšininkas neakivaizdžiai studijuoja ir Kūno kultūros akademijoje (LKKA). Tad birželio pradžioje jam teko ir rengtis KTU diplominio darbo gynimui, ir egzaminų sesijai.

33 metų 190 cm ūgio žaidėjas – viena įdomesnių Lietuvos krepšinio asmenybių. T.Pačėsas niekada neieško žodžio kišenėje, turi tvirtą nuomonę apie daugelį gyvenimo įvykių, mėgsta sakyti tiesą į akis. Dėl šių charakterio savybių jis neretai yra lyginamas su Šarūnu Jasikevičiumi.

Daugelį metų T.Pačėsas žaidė Kauno komandose – "Laveroje", geriausių laikų "Atlete". Nuo 1998 metų pradėjo karjerą užsienio klubuose, žaidė Ukrainoje, Izraelyje, Rusijoje. Su Permės "Ural-Great" 2001 metais tapo NEBL čempionu. Nuo 2001 metų rudens T.Pačėsas rungtyniauja Lenkijoje, pastaruosius du sezonus atstovauja Eurolygoje žaidžiančiai Sopoto ekipai, su kuria dukart tapo Lenkijos čempionu. Reikšmingiausias jo laimėjimas – Atlantos olimpinių žaidynių bronzos medalis.

Su **Tomu Pačėsu** kalbėjosi "Kauno dienos" žurnalistė **Dovilė Kamarauskienė**:

- Tomai, kodėl Jums reikia ir antrojo aukštojo mokslo diplomo?

- Į KTU įstojau, kad nereikėtų eiti tuo metu dar į sovietų armiją. Du kursus baigiau dieniniame skyriuje, po to perėjau į

Nukelta į 7 psl.

Žilgsniai į Lietuvą XXI a. pradžioje

Nijolė Jankutė

(Tęsinys iš "M.P." nr. 22)

Smalsus žvilgsnis krypsta į

"ROŽĘ" IR "LELIJĄ"

ir į "Nijolę", ir į "Pigius rūbus", žodžiu, į vilniečių ir ne tik jų , aprangą.

Skridau Lietuvon vilkėdama kasdieninį paltą. Tokį patogų lamdyt, siauroj lėktuvo sėdynėj besirangant galima ir po kojom numest. Mano kelionės aprangą nulėmė amerikietiškas praktiškumas. Lietuvoj, deja, į aprangą praktiškai ir patogiai nežiūrima.

Giminaičiai, mano vargšą paltą pamatę, vieni nežymiai kilstelėjo antakius, kiti (moterys) tiesiai pasakė: "nagi tu lyg būtum ruskelė iš Minsko..." Susigėdau Amerikai nešlovę padariusi ir, į miestą važiuodama, vilkausi puseserės apsiaustėlį. Savo "praktiškąjį" vilkėjau eidama į Šeškinės turgų. Ir kai ten vieną kartą pora moterėlių mane rusiškai užkalbino, įsitikinau, kad giminaičių teisybė.

Gedimino prospektu, Vokiečių ir Didžiąja gatve bevaikščiodama, ėmiau atidžiai žiūrėt į vilniečių aprangą. Iš tikrųjų, rengiasi gražiai. Ypač jaunos merginos – "kaip išprosytos" – mini sijonėliai, platforminiai batai (kurie jau pradeda pirmenybę užleist "į madą" grįžtantiems smailučiams kulniukams), išeiginės eilutės, ilgi, aukštai prakirpti sijonai, odiniai švarkeliai. Pietų pertraukos metu į gatves pasipylę vyrukai irgi kostiumuoti, su kaklaryšiais, su portfeliais rankose. Senyvos moterys, žinoma, taip neišsipuščiusios, bet rengiasi tvarkingai. Nemačiau su džinsais, margais apdarais ar su įvairiais posakiais išrašytais, Amerikoje taip populiariais marškinėliais. Paaugliai, žinoma, džinsuoti ir tai ne visi, bet visi su pasaulio paauglių "uniforma" – atvirkščiai užmaukšlinta amerikietiško beisbolo kepure. Kartais atrodo, kad tie berniūkščiai geriau leistų nukirsti sau galvą, negu tinkamai užsidėt tą kepurę. Bet, mažos mergytės su suknutėm, su kasytėm. Kelnėtų nemačiau. Bendrai, mažieji labai šiltai rengiami ir kepurėti. Saulėtą dieną, žiūrėk, tie pipirai bent iki 7 metų apmaukšlinti tai medžiaginėm, tai megztinėm kepurytėm arba aprišti skarytėm. Man aiškino, kad tai nuo saulės. Bet man, prikepintai čikagiškės saulės, lietuviškoji balandžio mėnesį atrodė tik drungna.

Tarp tos dailiosios publikos gatvėse maišosi ir nuskustagalviai su auskarais ir "baikeriai" su margom tatuiruotėm ant galingų raumenų. Bet ir tie braškančiom, be abejo ne pigiom, odom apsitempę. Bendrai, atrodo, kad čia vyresni žmonės perka drabužius geresnius (kad ilgiau užtektų), o jaunimas, nežiūrint kainos, tik madingus.

Iš arčiau tuos "madingus" apžiūrėti užsukau į "Rožės" ir į "Lelijos" parduotuves, atsiprašau – salonus. Drabužiai ten tikrai verti "rožių" ir "lelijų" vardo.

Daugiausia tuo metu buvo pavasarinės eilutės, pastelinių spalvų, lengvų, švelnių medžiagų. Nors Lietuvos siuvyklų darbo, bet medžiagos importinės. Elegantiški kostiumėliai – siaura suknutė ir tos pačios spalvos apsiaustėlis – 500 Lt, paprastesnės eilutės – 120 Lt.

Kad pataisyčiau savo "pašlijusį įvaizdį", nusipirkau "Rožės" kūrinį. Doleriais įkandama. Kita kartą Lietuvon važiuodama, pasipuošiu "rože". Bet, kol bus tas kitas kartas, "išeis suknelė iš mados"... Kur mano neprapuola!

Negaliu nepaminėti ir tų pigių rūbų. Ir Vilniuj, ir Kaune mačiau ne vieną parduotuvę – "Pigūs rūbai" skelbia jų iškabos. Rūbai tikrai pigūs ir visai geri. Galą su galu sunkiai suduriantiems, ypač pensininkams, čia galima neblogai apsirengti.

Prie Lietuvos žmonių aprangos dailumo prisideda ir jų figūros. Tikėkit, nemačiau nė vieno aptukėlio! Storokų, vyresnio amžiaus asmenų, taip. Tačiau į akis niekad nekrito lašininiai – tie, kurių pilvai lipa per diržus, užpakaliai liūliuoja, pagurkliai virpa "jello" drebučiais.

Amerikos miestuose aptukėlių pilna. Liūdniausia, kad į mažus bekoniukus panašėja net ankstyvo amžiaus vaikai. Prie visokių priežasčių, žinoma, labai prisideda ir maisto perteklius, ypač to kaloringojo ir nereikalingo "fun food", kaip bulvių drožlės, šimtarūšiai saldumynai ir "minkštieji" gėrimai (jų skardinėlės lipte prilipusios prie čionykščių paauglių lūpų, kaip ir tos atvirkščios kepurės prie jų pakaušių). Šitokio vaizdo nei Vilniuj, nei Kaune nepastebėjau, tačiau ledus (labai skanius!) laižo labai dažnas praeivis. Žinoma, McDonalds užkandinės vaikų gulte apgultos. Riebi amerikietiška bulvytė ir Pepsi skardinukė jau taiko kalorijų strėle į dailias lietuvaičių figūras.

Apie tautiečių vaišingumą tikrai nerašysiu. Visi Lietuvoj buvę žinom, kaip gausiai apkrauti ir kaip negalima nuo jų atsikelti visko neišragavus!

Geriau užmesiu trumpą žvilgsnį į

RESTORANUS IR UŽKANDINES

O jų daug ir Vilniuj, ir Kaune, ir pakelėse į miestus bei miestelius. Yra labai ištaigingų, kaip "Stikliai"(deja, tik pro šalį praėjau) ar "Neringa". Ten buvau, valgiau, gėriau ir, nors per smakrą nevarvėjo, bet buvo skanu (be abejo, brangoka: sriuba – 2 Lt, alus – 3 Lt) ir aplinka puiki – puošnūs vidaus įrengimai garsiojo architekto Nasvyčio kūryba. Paprastesni, bet gražiai ir jaukiai įrengti Vilniuje "Literatų" kavinė, simpatinga "Žaltvykslė" su karūnuoto Žilvino vitražu, na ir man labai patikusi kavinė "Greitai". Ne tik dėl greito patarnavimo, bet ir dėl kibino, kurį pirmąkart ten ragavau (1000 kalorijų tik į jį pažvelgus!)

Kaune – maloni "Medžiotojų užeiga", itališka "Pompėja", "Miesto sodas" prie Muzikinio teatro (turi net savo menraštį tuo pačiu vardu). Na ir "Žalias ratas" netoli Vytauto Didž. universiteto. Tai tikra senovinė gryčia su gonkais, apsupta žydinčių alyvų. Viduje – kaimo trobos įrengimai ir visi namų apyvokos atributai: geldos, ližės, kočėlai. Viduryje kėpso duonkepė krosnis. Maistas, žinoma, nuo cepelinų iki žemaitiškų blynų bei visa lietuviška kulinarija tame tarpe!

Pastebėjau, kad senovės kaimo trobas vaizduojančių restoranų Lietuvoje nemažai. Pvz. šį pavasarį atidaryta "Pilies smuklė" Trakų pilies kieme. Ten ne tik mediniai indai, bet ir valgiaraštis ant drobės juostos surašytas, ant pagaliukų suvyniotas. Ir patiekalų vardai senoviški (su "vertimais"): augolis - daržovė, srėbalas - sriuba, mirkalas - padažas, abišala - duonos riekė. Pilies juokdarys su riestais batais ir raguota kepure mažuosius valgytojus užima žaidimais. Tokie restoranai patrauklūs svetimtaučiams turistams, ypač iš užjūrių.

Štai "Žaliam rate" visai netikėtai ir neplanuotai sutikau savo giminaitę ir jos viešnią japonę Michio. Michio, žinoma, dėvėjo džinsus, ne kimono ir po pažastim nešėsi storą spalvotą knygą – turisto vadovą po Baltijos šalis ... japoniškai! Beragaudama cepelinus, ji man atvertė puslapį apie Kauną ir ten, japoniškais "kabliukais aprašytą, parodė "Žalio rato" spalvotą nuotrauką! Turizmas – pelninga korta Lietuvai, tik vis dar neužtektinai sugebama ja lošti.

Niekad neragauto maisto patirtis man buvo, kaip minėjau, kibinai (karaimų patiekalas) ir dar čeburekai (kirkizų skanėstas ir išvaizda, ir skoniu panašūs į kibinus) bei šimtalapis (totorių pyragas, kurį prariekus randi tą šimtą, o gal ir daugiau, saldžių, trapių sluoksnelių tartum medžio rievelių). Ak, saldūs prisiminimai!

Lietuvos miestuose amerikietiškoji pica, kaip ir McDonald's patiekalai, didžiuojasi nemažu populiarumu. Picą ragavau Vilniuj, ir Kaune itališkais vardais pavadintuose restoranuose. Deja, ji neprilygsta čikagiškei!

Tęsinys kitame *MP* Nr.

Tomui Pačėsui rūpi...

Atkelta iš 6psl.

neakivaizdinį. Vėliau perėjau į Vadybos fakultetą. Į LKKA stojau galvodamas apie ateitį. Man jau 33 metai, norint sporte likti ir baigus krepšininko karjerą, vertėtų įgyti ir atitinkamą specialybę. Kol leis sveikata, dar žaisiu krepšinį, bet vėliau vis tiek reikės galvoti, kuo užsiimti.

- Dirbtumėte treneriu?

- Sunku pasakyti. Trenerio darbas – labai nervingas, reikalauja pasiaukojimo. Net Šarūnas Sakalauskas, mano vertinimu, geriausias Lietuvos krepšinio treneris, pradėjo galvoti, kad reikia baigti trenerio karjerą ir imtis galbūt vadybininko veiklos. Norisi laiko skirti ir šeimai, ir sau, o treneris neturi tam laiko, nes visas jo gyvenimas – komanda ir varžovai. Man atrodo, jog treneris tik aukojasi dėl kitų. Aš visada noriu būti pirmas, todėl ir treneriu norėčiau būti geriausiu. Norint tai pasiekti, reikėtų aukotis dėl darbo. Nežinau, ar tam ryžčiausi.

- Kaip manote, kokios Lietuvos rinktinės perspektyvos Europos čempionate?

- Priklauso nuo to, ar žais Šarūnas Jasikevičius. Jeigu jis bus, perspektyvos gana geros. Be Šarūno būtų sunkiau. Nematau, kas galėtų jį pavaduoti ir taip sėkmingai organizuoti žaidimą, ypač kritiniais momentais. Šarūnas savo dvasia ir kitomis savybėmis yra tikras lyderis. Jis turi reikalingo egoizmo aikštėje, na, visi matome, kokio lygio žaidėjas jis yra. Tad su Š.Jasikevičiumi Lietuvos rinktinė tikrai būtų pajėgi kovoti dėl medalių. Aukštaūgius dar turime kuo pakeisti. Nebus Eurelijaus Žukausko ar Dariaus Songailos – bus broliai Lavrinovičiai, kiti žaidėjai, dar yra Virginijus Praškevičius. Saulių Štombergą gali pakeisti Ramūnas Šiškauskas, o Š.Jasikevičius kol kas yra nepakeičiamas.

- Tačiau su rinktine sieja geri prisiminimai? Atlantos olimpiadoje turėjote progos parungtyniauti su Arvydu Saboniu, Šarūnu Marčiulioniu, Rimu Kurtinaičiu?

- Žinoma, tikrai turiu ką prisiminti, Atlantos olimpiadoje tikrai buvo puiku. Tačiau tokių prisiminimų galėjau turėti ir daugiau, ir geresnių. Kiekvienas jaučiame savo pajėgumą, ypač kai pabūname treniruočių stovyklose. Realiai vertinant, aš galėjau atstovauti Lietuvos rinktinei.

Kiekvieno trenerio valia formuoti tokią komandą, kokią jis įsivaizduoja. Bet aš, būdamas rinktinės treneriu, elgčiausi kitaip. Mano manymu, rinktinei turi atstovauti žaidėjai, kurie rodė geriausius rezultatus viso sezono metu, kurie įrodė, ko yra verti stipriuose čempionatuose, o ne tik treniruočių stovyklose. Per pasirengimo mėnesį gali kas nors ir netyčia iššauti. Aš surinkčiau 12 žaidėjų, dar porą atsarginių, kad traumos atveju būtų juos kam pakeisti, ir su jais dirbčiau.

- Kaip tokiu atveju parengtumėte žaidėjus ateičiai?

- Reikia surinkti perspektyvius krepšininkus į antrą komandą ir su jais dirbti. Taip po vieną kitą žaidėją ir būtų įtraukiama į pagrindinę rinktinę.

("K.d.", sutrumpinta)

Į Kauną reguliariu skrydžiu

Po beveik dvejų metų derybų Airijos pigių skrydžių kompanija "Ryanair" atėjo į Lietuvą. Rugsėjį prasidės reguliarūs skrydžiai iš Kauno į Londoną. Siekdama pritraukti aviakompaniją Kauno miesto savivaldybė įsipareigojo jai mokėti po 105,000 eurų už naują maršrutą.

"Ryanair" interneto svetainėje jau pasirodė naujojo maršruto reklama. Pirmasis skrydis iš Kauno į Stanstead'o oro uostą (prie Londono) įvyks rugsėjo 22 dieną. Nuo šios dienos lėktuvai kasdien skris į Londoną ir iš jo į Kauną. Airiai mano, kad šiemet reisu Kaunas - Londonas jie skraidins 100,000 keleivių, o į Lietuvą atvyks apie 40,000 turistų.

"Ryanair" paskelbė, kad bilietas į Londoną (į vieną pusę) kainuos su oro uosto mokesčiais ir rinkliavomis – 22.27 euro (76,83 lito). Airiai pridūrė, kad taip pigiai kainuos tik dalis bilietų.

Vidutinė aviakompanijos platinamų bilietų kaina yra 40 eurų (138 litai) be oro uosto mokesčių. ❑

Kaune mirė tėvas Stanislovas

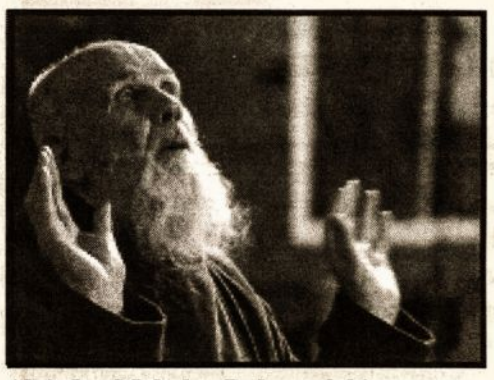

Algirdas Mykolas Dobrovolskis.

Kauno antrojoje klinikinėje ligoninėje birželio 23 d. mirė kunigas ir kapucinų vienuolis Tėvas Stanislovas.

Tėvas Stanislovas, kurio tikrasis vardas Algirdas Mykolas Dobrovolskis, gimė 1918 metų rugsėjo 29 dieną Radviliškyje.

Jis mokėsi Kauno Jėzuitų gimnazijoje, 1936 metais įstojo į Plungės kapucinų vienuolyną ir tapo mažesniuoju broliu Stanislovu. 1944 metais Kauno Katedroje brolis kapucinas Stanislovas tapo Tėvu Stanislovu ir buvo paskirtas į Petrašiūnų vienuolyną. Storos vienuolyno sienos neišsaugojo nerimstančio vienuolio laisvės. 1948 metais Tėvas Stanislovas areštuotas ir nuteistas 10 metų lagerio. Jis ištremtas į Vorkutos sritį.

1956 metais Tėvas Stanislovas grįžo į Lietuvą ir paskirtas į atkampią Jurbarko rajono Vertimų parapiją. Po metų Tėvas Stanislovas suimtas antrą kartą ir vėl ištremtas į Šiaurę. Antroji tremtis truko neilgai – tais pačiais metais jis grįžo į Lietuvą, į Juodeikių bažnyčią, vėliau į Ukmergės rajono Žemaitkiemio parapiją, Būtkiškes.

Nuo 1966 metų Tėvas Stanislovas dirbo Paberžėje, nuošalioje Kėdainių rajono parapijoje. Vienuolis ir kunigas tvarkė Paberžės bažnyčią, šalia esančias kapines, rinko ir restauravo įvairius bažnytinius žibintus, rūbus, paveikslus. Sukauptas meno vertybes Tėvas Stanislovas eksponavo svirnelyje įrengtame muziejuje.

Tėvo Stanislovo triūsą įvertino Lietuvos valstybė. 1996 metais jis apdovanojamas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu, o 1999 metais už žydų gelbėjimą antrajame pasauliniame kare apdovanotas Žūvančiųjų kryžiumi.

1997 metais Tėvui Stanislovui suteikiamas Kėdainių krašto Garbės piliečio vardas, jis ne kartą išrinktas populiariausiu rajono žmogumi.

Apie jo gyvenimą pasakoja ne viena knyga – „Tėvo Stanislovo pamokslai", „Apie meilę ir tarnystę", Arvydo Juozaičio „Tėvas Stanislovas", taip pat dokumentiniai filmai „Atverk duris ateinančiam", „Tėvas Stanislovas: stotis tyloje".

2002 metais Tėvas Stanislovas visam laikui persikėlė gyventi į jo numylėtą Paberžę, į naujai pastatytą špitolę, kurią pastatė labdaros fondas „Tėvo Stanislovo namai." ("L.r.")

Lithuanian Language and Culture Summer Course

Date: July 18 – August 12
Duration: 4 or 2 weeks

Lithuania, Kaunas, Vytautas Magnus University is something incredible waiting for you to be discovered.

Among other things you will find:

- a very diverse, dynamic and interesting group of learners
- a relaxed way of living and studying
- supportive and friendly teachers, staff and locals
- countless cultural events and parties
- North - South - West - East Lithuania sightseeing

Summer course

The course provides intensive Lithuanian language classes at different levels and an opportunity to get acquainted with Lithuanian culture. Lithuanian language lectures are given in the mornings. The afternoon lectures aim at giving a broader view of the Lithuanian culture by focusing on issues and various aspects of the society including history, literature, arts and politics. The lectures are given in English.

Extra-curricular activities, such as participation in cultural events and excursions to historic places, museums, sports events are organised as well. Three weekend excursions are planned to the most interesting places of Lithuania.

All you have to bring with you is your open mind, heart, good mood and good will.

We guarantee you: a warm friendly atmosphere, memories and friendships that could last for a life-time, traditional Lithuanian food, dances and songs, a glance on day/night city life, the purity and charm of Lithuanian countryside, the beauty of the seaside.

There are no limitations regarding age or formal education, we try to meet individual needs and interests. Hope to see you in Kaunas!

Application forms and more detailed information can be obtained from the International Relations Office or the Department of Regional Studies, or via Internet:

http:// w.w.w.vdu.lt/LTcourses/

All applications should be received by July 10, 2005.

In memoriam

Adolfas Robertas Pomeringas

1920.09.04 – 2005.06.09

Birželio mėnesio pradžioje Brisbanėje mirė vienas iš pirmųjų emigrantų, visiems gerai pažįstamas Robertas Pomeringas.

Robertas gimė Kaune. Jo tėvelis buvo vokiečių kilmės, po Pirmojo pasaulinio karo pasilikęs Lietuvoje. Pamilęs lietuvaitę sukūrė šeimą. Sulaukė sūnaus Roberto ir dviejų dukrelių. Deja, neilgai šeimai teko gyventi tėvo prieglobstyje. Dar vaikams esant mažiems, mirė tėvas. Motina viena augino vaikus ir gyveno Kaune. Baigęs mokyklą Robertas dirbo Spaudos Fondo leidykloje.

Užėjus karo audrai, šeima atsidūrė Vokietijoje. Po karo gyvenant pabėgėlių stovykloje, sesuo susipažino su amerikiečiu, ištekėjo už jo ir išvyko į Ameriką. Po kiek laiko motina ir antra sesuo taip pat išemigravo į JAV. Robertas pasirinko Australiją. Taip jų keliai išsiskyrė. 1948 metais laivu "W.A. General Black" atvykęs į Australiją buvo paskirtas prie nendrių kirtimo darbo. Būdamas silpnos sveikatos, neišlaikė sunkaus darbo. Gavęs leidimą apsigyventi Brisbanėje, ieškojo lengvesnio uždarbio. Neužilgo gavo darbą Royal Brisbane Hospital. Ten dirbo slaugytoju infekcinių ligų skyriuje.

Robertas buvo religingas, geros širdies žmogus. Kiekvieną užklydusį svečią iš Lietuvos apdovanodavo, paremdavo, siųsdavo aukas įvairioms organizacijoms. Palaikė lietuvišką spaudą, negailėdavo dovanų ir apsilankiusiems dvasiškiams. Keletą kartų lankėsi pas seseris Los Angeles, bet ten apsigyventi nenorėjo.

Senatvėje, jau sunkiai sirgdamas, nenorėjo eiti į senelių namus. Laimingai surado geraširdę lietuvę Ireną, kuri rūpestingai Robertą prižiūrėjo ir už jo ištekėjo. Mirė sulaukęs 85 metus.

Laidotuvių apeigos vyko laidojimo koplyčioje ir vėliau krematoriume. Prie trispalve vėliava apdengto karsto su vyru atsisveikino Irena ir būrelis senų draugų. Jo pelenai palaidoti šalia motinos kapo Amerikoje.

Po ilgos, sunkios gyvenimo kelionės ilsėkis ramybėje, Robertai!

R. Platkauskienė

Canberros pensininkų draugijos "Paguoda" nariui

A†A Jonui Butkui

mirus š. m. birželio 18 d., nuoširdžiai užjaučiame žmoną Margaret su šeima bei Lietuvoje gyvenančius brolį ir seserį.

Canberros "Paguoda" pensininkai

Aukos "Mūsų Pastogei"

Mrs. R. Umber	VIC	$ 15.00	V. Palavikas	VIC	$ 15.00
V. Bycroft -			B. Dambrauskas	NSW	$ 35.00
Ramockevičius	QLD	$ 5.00	D. M. Baltutienė	Lietuva	$ 10.00
A. Burneikis	QLD	$ 15.00	A. Šliogeris	QLD	$ 5.00
Ieva ir Martynas			Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.		
Reisgiai	Vokietija	$250.00	**"Mūsų Pastogės" administracija**		

Rašydami testamentą, nepamirškite ir "Mūsų Pastogės". Remkite išeivijos spaudą!

Lietuvos nuotraukų paroda "The Blue Line"

Su malonumu noriu pranešti, kad nuo birželio 23 d. iki liepos 5 d. Melbourne vyks nuotraukų iš Lietuvos ir Pabaltijo paroda.

Nuotraukų autorė – Melbourno Universiteto studentė Jessie Mitchell, kuri pagal apsikeitimo programą 2004 m. sausio-birželio mėn. Vilniaus Universitete studijavo istoriją, politikos mokslus bei lietuvių kalbą.

Keletas Jessie Mitchell nuotraukų jau buvo eksponuotos Lietuvių Namuose Melbourne gruodžio ir sausio mėnesiais.

Visi susidomėję kviečiami apsilankyti!

Eltham Library Community Gallery, Panther Place, Eltham.

Galerijos darbo valandos: **antradieniais – ketvirtadieniais nuo 10 iki 8 val.; penktadieniais – šeštadieniais nuo 10 iki 5 val.**

Telefonas pasiteiravimui: **0403 295 042**

Andrius Žilinskas
LR Garbės generalinis konsulas Melbourne

Valstybės Šventė Sydnėjuje

Valstybės Šventės minėjimas įvyks **sekmadienį, liepos 10 dieną, 2 val. p. p. Sydnėjaus Lietuvių Klube**.

Paskaitą skaitys **Vytautas Patašius**.

Dainuos Sydnėjaus lietuvių choras **"Daina"**.

Po oficialios minėjimo dalies bus rodomas video filmas **"Herkus Mantas"**.

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Pagerbkime Valstybės Dieną

Sekmadienį, liepos 10 dieną, 1.30 val. p. p. Melbourno Lietuvių Namuose minėsime Lietuvos Valstybės Dieną.

Paskaitą skaitys **Algis Taškūnas** iš Tasmanijos.

Bus trumpa programa. Minėjimo pabaigoje – kavutė su priedais.

Maloniai kviečiame visus gausiai dalyvauti.

Melbourno Pensininkų Sąjunga

Sydnėjaus choras **"Daina"** ruošia įdomią sekmadienio popietę
liepos 24 dieną, 2 val. p. p. Sydnėjaus Lietuvių Klube

Christmas in July

Maloniai kviečiame visus iš arti ir toli apsilankyti ir pasikviesti draugus į šią popietę. Laukiame visų. Bilietai – $10.

Choras "Daina"

Pamaldos Sydnėjaus lietuviams

Sekančios pamaldos Sydnėjaus lietuviams įvyks **sekmadienį, liepos 17 dieną, 11.30 val. ryto St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe. Lietuviams patarnauja lenkas kun. Jonas Stankevičius. Dalyvaukime visi.**

Parapijos Taryba

When's the last time you went to
www.ALJS.org ?
The young'uns have been busy!
ALJS

LITHUANIA: Honorary Consuls in Australia

Jurisdiction:.....New South Wales, Queensland and the Australian Capital Territory.
Mr Viktoras Šliteris, Honorary Consul-General
40 B Fiddens Wharf Road — Tel.: **(02) 9498 2571**
Killara, NSW 2071 — Fax: **(02) 9498 2571**
Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. – 4.00 p.m.

Jurisdiction:.....South Australia, Western Australia and Northern Territory.....
Ms Janina Vabolis, Honorary Consul
25 McLachlan Avenue — Tel.: **(08) 8294 3792**
Glenelg North, SA 5045 — e-mail: **jvabolis@senet.com.au**
Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. – 4.00 p.m.

Jurisdiction:.....Victoria and Tasmania.....
Mr Andrew Žilinskas, Honorary Consul-General
56 Somers Street — Tel.: **(03) 9819 5515**
Burwood, VIC 3125 — Fax: **(03) 9808 8300**
Hours of Business: Fridays: 9.00 a.m. – 5.00 p.m. — e-mail: **litconmelb@bigpond.com**

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN, NSW 2200
Tel.: (02) 9708 1414
Fax.: (02) 9796 4962
E-mail: slc@lithuanianclub.org.au
www.lithuanianclub.org.au

Sydnėjaus Lietuvių Klubas kviečia visus narius ir jų svečius lankytis savo Klube.

DARBO LAIKAS:
Savaitės dienomis Lietuvių Klubas atidarytas **nuo 5.00 val.**
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12.00 val.
Uždarytas **pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais.**

DARIA'S restoranas dirba:

- **šeštadieniais nuo 12.00 iki 6.00 val. vakaro ir**
- **sekmadieniais nuo 12.00 iki 6.00 val. vakaro.**

Kviečiame visus lankytis ir ragauti skanius lietuviškus patiekalus, pagamintus **Darijos Meginienės** – Lietuvių Klubo šeimininkės.
Meniu platus, o patiekalų kainos labai prieinamos.
Stalus ir vietas galima užsisakyti iš anksto, skambinant Darijai **tel.: 0414 218 633.**

Primename Klubo nariams, kad jau atėjo laikas susimokėti nario mokestį.

TURGUS įvyks **sekmadienį, liepos 3 dieną, 2 val. p.p.**

Klubo narių ir jų svečių dėmesiui.

Į Australiją – jau su elektronine viza

Nuo 2005 m. liepos 1 dienos Europos Sąjungos piliečiai galės gauti turistinę vizą (subclass 676) kreipdamiesi per internetą. Su šia viza turistai galės likti Australijoje iki vienerių metų.

Australija yra pirma valstybė, kuri Australijoje norintiems keliauti turistams išduoda tokias elektronines vizas, kurios galioja iki 12 mėnesių.

LR Garbės gen. konsulas Sydnėjuje **Viktoras Šliteris**

Sydney Lithuanian Information Centre (SLIC) now offers
FREE ONLINE LITHUANIAN LANGUAGE LESSONS
www.slic.org.au E-mail: **LLLinfo@slic.org.au**

"Mūsų Pastogė": Skelbimai, užuojautos ir pan. priimami ne vėliau pirmadienio 10 val. ryto.
(Po pietų laikraštis perduodamas spaustuvei)
Deadline for ads – Monday 10 a.m.

Mūsų Pastogė
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: **P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.**
Tel.: **(02) 9790 2319**, Faksas: **(02) 9790 3233**, E-mail: **mpastoge@bigpond.com**
Tinklapis: www.users.bigpond.com/mpastoge
Redaktorė Dalia Doniela
Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Kęstutis Protas, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiama nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone
Prenumerata metams $65.
Užsienyje oro paštu - $140.00. N.Zelandijoje oro paštu $115.00.
Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.
Apmokamų skelbimų kaina: $6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.
Lietuviškoms organizacijoms 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.
Šventiniai sveikinimai – $20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – $25.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.